WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Ympäristövaliokunta
30.9.2016

Viite: HE 134/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017 -- Teema: Ympäristön- ja luonnonsuojelu

Asia: WWF Suomen asiantuntijalausunto

Vuoden 2017 budjettiesitys jatkaa hallituksen ympäristö- ja luonnonsuojeluvihamielistä linjaa eikä tuo helpotusta luonnon ja ympäristön tilaan Suomessa tai kehittyvissä maissa. Suomi ei kanna vastuutaan vasta vuosi sitten sovitun YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Luonnonsuojelu

Luonnonsuojelumäärärahoja leikattiin viime vuonna 60 prosenttia eikä hallituksen esitys tuo tilanteeseen parannusta.
Suomen sitoutuminen luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseen vuoteen 2020 ei onnistu. Ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta päästöjä vähentäviä positiivisia hankkeita ei olla tukemassa, mutta sen sijaan ilmastonmuutokselle haitallisia tukia ollaan kasvattamassa merkittävästi. Hallituksen linjaukset, joissa kestävä kehitys tarkoittaa pelkästään talouden kehittämistä, tarkoittavat yhä suurenevaa ristiriitaa ekologisuuden ja elinkeinotoiminnan kehityksen välillä. Valitettavasti talousarvioesityksestä näkyy se, ettei hallitus ymmärrä ympäristön ja luonnon arvoa kaikelle taloudelliselle toiminnalle.

Ministerit valittavat sitä, että rahoitusta ei voida lisätä esimerkiksi Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaan (METSO), koska silloin rahoitus pitäisi ottaa pois jostain muusta tärkeästä hankkeesta. Samaan aikaan hallitus tukee ilmaston ja ympäristön kannalta haitallisia hankkeita kaikkiaan noin neljällä miljardilla eurolla vuodessa.

Keväällä metsäteollisuus, MTK ja ympäristöjärjestöt vetosivat METSO:n rahoituksen puolesta. Vetoomuksessa vaadittiin, että METSO-ohjelman toteuttamisen rahoitusta vahvistettaisiin, mutta valitettavasti tämä ei näytä toteutuvan. METSO:n pelastamiseksi luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenojen rahoitus pitää nostaa vuoden 2015 tasolle eli 18 miljoonasta eurosta noin 50 miljoonaan euroon. Käytännössä tuokin taso oli jo alun perin alimitoitettu.

Ministeriöt ovat tuottaneet hyviä ohjelmia ja strategioita vuosien varrella. Talousarviossa toivoisi näkyvän rahoitusta näiden ohjelmien toteuttamiseen.

Itämeren suojeluun osoitetut eurot ovat myös täysin riittämättömät Itämeren suotuisan suojelutason aikaansaamiseksi. Käytännössä Itämeren suojeluohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen pitäisi varata seuraavien viiden vuoden aikana hiukan yli 200 miljoonaa euroa, joten tässäkään esitys ei alkuunkaan vastaa Suomen sitoumukseen Itämeren tilan parantamiseksi. Kalatiestrategian toteuttamiseen ja virtavesien kunnostamiseen tulisi niinikään ohjata riittävästi rahoitusta.

Ilmastorahoitus

Haitalliset tuet ovat kestävän kehityksen jarru, ja nyt niitä ollaan edelleen lisäämässä. Suora lainaus VATT:n tutkimuksesta: *” Suomen energiaverotusta kiristettiin 2011. Samalla polttoaineiden ja sähkön verotus muutettiin aiempaa enemmän hiilidioksidipäästöihin perustuvaksi. Energiaintensiivisen teollisuuden verotusta kuitenkin huojennettiin jo 2012 kilpailukyvyn turvaamiseksi. Huojennus yli kymmenkertaisti energiaveronpalautuksiin oikeutettujen yritysten määrän. Maksettujen palautusten arvo kasvoi samalla vajaasta 10 miljoonasta eurosta yli 200 miljoonaan euroon. Palautusjärjestelmästä on muodostunut mittava energiaintensiivisen tuotannon verotuki.*

VATT:n tuoreen tutkimuksen mukaan veronpalautusjärjestelmä ei ole parantanut energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukykyä. Valtio siis menettää vuosittain 200 miljoonaa euroa verotuloja saamatta rahoille vastinetta.”

Kehitysyhteistyö

Suomi, kuten muut teollisuusmaat, on ulkoistanut oman ekologisen jalanjälkensä hyvin voimakkaasti kehitysmaihin. Tämä näkyy selvästi WWF:n Living Planet -raportin tuloksista. Kehitysmaissa luonnon monimuotoisuus on romahtanut viimeisten 20 vuoden aikana, kun samaan aikaan niiden ekologinen jalanjälki on murto-osia siitä mitä teollisuusmaissa.

Suomen linjaukset kehitysyhteistyömäärärahojen leikkaamiseksi vuosi sitten noin 40 prosentilla on hyvin epäitsekäs linjaus Suomen halusta kantaa vastuunsa kehitysmaiden kestävän kehityksen edistämiseksi. Uusi talousarvioesitys ei paranna tilannetta.

Maailman luonnon säätiö (WWF)
Suomen rahasto

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja (jari.luukkonen@wwf.fi)